

5

Vragenuur: Vragen Kooiman

Vragen van het lid Kooiman aan de minister van Veiligheid en Justitie over **het bericht dat de politiecommissaris, die al ruim een jaar belast was met de organisatie van een nucleaire top in Nederland, deze week door de politie "met onmiddellijke ingang" uit zijn functie gezet is omdat de AIVD twijfels heeft over zijn integriteit.**

Mevrouw **Kooiman** (SP):

Voorzitter. Volgend jaar, maart 2014, wordt in Nederland de nucleaire top georganiseerd, een evenement dat enorm goed moet zijn beveiligd. De politie is er al een hele tijd mee bezig. Er komen 58 wereldleiders naar ons land om te spreken over nucleair terrorisme, wereldleiders als Obama, Poetin en Ban Ki-moon. Dat alles brengt veiligheidsrisico's met zich. Dus is er alles, maar dan ook alles aan gelegen om dit goed en veilig te organiseren. Hoe kan het dan dat degene die hier al ruim een jaar voor verantwoordelijk was, politiecommissaris Driessen, ineens uit zijn functie is gezet? De AIVD had vragen over zijn integriteit. Ik vraag de minister waarom de AIVD daar nu pas mee komt. Waarom is dat niet gebeurd voor de aanstelling? Als er vragen zijn te stellen over de integriteit van de politiefunctionaris, wat zegt dit over de veiligheid van deze grote veiligheidsoperatie? Is de veiligheid van alle gasten en de omgeving gegarandeerd? Hadden we dit niet kunnen voorkomen? In het geval van de politiecommissaris was bekend dat hij eerder, in 2011, op moest stappen bij de politieorganisatie Europol, omdat hij vertrouwelijke informatie had gelekt. Ik snap het niet. Hoe kan deze man dan weer op zo'n belangrijke positie terechtkomen? Wat is er misgegaan met deze aanstelling? Dit zaakje lijkt te stinken. Kan de minister antwoord geven op de vraag hoe deze man op deze plek terecht heeft kunnen komen, wat er mis is gegaan met de aanstelling, waarom het AIVD-onderzoek anderhalf jaar op zich heeft laten wachten en wat dit betekent voor de veiligheid van de gasten en de directe omgeving van de nucleaire top?

Minister **Opstelten**:

Voorzitter. Ik kan hier duidelijk in zijn. Het is met deze aanstelling, met wat er is gebeurd met het onderzoek van de AIVD en met de aanvraag van de verklaring van geen bezwaar verkeerd gegaan. Ik neem daar de volle verantwoordelijkheid voor. Deze persoon had, zoals wij dat ook doen met bijvoorbeeld de politietop, de top 61, pas moeten worden aangesteld op het moment dat er sprake was van een verklaring van geen bezwaar en niet anders. Dat is echter niet gebeurd. Daar kan ik het eigenlijk bij laten, want daar gaat het om.

Er is ook gevraagd waarom deze man, deze functionaris, nadat zich in een vorige functie een kwestie had voorgedaan, toch is aangezocht voor deze functie. Dat is gewikt en gewogen. Naar mijn mening kwam hij daarvoor in aanmerking, maar hij had niet in de functie moeten worden benoemd voordat er sprake was van een verklaring van geen bezwaar. Gelet op zijn kwaliteiten zou er sprake kunnen zijn van een tweede kans. Dan de vraag naar de effecten met het oog op de voorbereiding van de nucleaire top. Die zijn niet onverantwoord kan ik in alle duidelijkheid zeggen.

Tot nu toe is er sprake geweest van voorbereidende werkzaamheden. Het echte operationele werk heeft nog niet plaatsgevonden. Het is tot nu toe om werkzaamheden van voorbereidende aard gegaan. Dat is mijn antwoord op de vragen van mevrouw Kooiman. Het had allemaal anders gemoeten.

Mevrouw **Kooiman** (SP):

Ik blijf met vragen zitten. Enerzijds zegt de minister: we hadden niet anderhalf jaar moeten wachten met een AIVD-onderzoek. Dat had voorafgaand aan de aanstelling moeten plaatsvinden en het moet altijd plaatsvinden bij dit soort belangrijke functies. Daarover zijn wij het eens. Anderzijds zegt de minister ook dat wij deze man graag een tweede kans willen geven. We wisten allemaal, deze minister ook, dat er in zijn eerdere functie bij Europol problemen zijn geweest. Gevoelige informatie lekken is niet niets. Mijn vraag is ook de vraag van heel veel politieagenten en van de bonden: hoe is het mogelijk dat een dergelijk belangrijke functie met zo'n man wordt ingevuld? Moeten we de risico's die daarmee gepaard gaan niet gewoon vermijden?

De minister kan heel mooi zeggen dat het straks allemaal goed gaat met de organisatie van dit belangrijke veiligheidsproject, maar deze man was al anderhalf jaar bezig met de voorbereidingen. De hele politieorganisatie is al anderhalf jaar bezig met de voorbereidingen, terwijl er sprake is van een integriteitsprobleem. Ik wil van deze minister weten wat voor consequenties dat heeft voor de veiligheid van de gasten en van de directe omgeving.

De heer **Van Raak** (SP):

Anderhalf jaar heeft het geduurd voor het veiligheidsonderzoek er was. Wij weten het allemaal: bij de AIVD zijn er heel grote achterstanden in de veiligheidsonderzoeken. Nu wil de minister van Binnenlandse Zaken 40% bezuinigen op het budget van de AIVD, en met name op de veiligheidsonderzoeken. Ik vraag de minister van Veiligheid en Justitie of hij vanmiddag nog langs wil gaan bij de minister van Binnenlandse Zaken om hem te vertellen dat de bezuinigingen op de AIVD wat hem betreft totaal onverantwoord zijn.

Minister **Opstelten**:

In antwoord op de laatste vraag van mevrouw Kooiman: consequenties heeft het niet, op geen enkele wijze. Toen bekend werd dat de AIVD het voornemen had om geen verklaring van geen bezwaar af te geven, is direct een maatregel genomen. Aan betrokkene is medegedeeld dat hij van zijn functie werd ontheven. Ten tweede is natuurlijk direct gepoogd om internationale imagoschade zo veel mogelijk te voorkomen. Enigszins is er natuurlijk wel imagoschade geleden. Wat gebeurd is, is heel vervelend en had niet mogen gebeuren.

Ik wil herhalen wat ik in antwoord op de eerste vraag heb gezegd. Nadat er bij Europol was gebeurd wat er is gebeurd, is heel zorgvuldig afgewogen of betrokkene in aanmerking kon komen voor deze functie. Het antwoord daarop was ja. Er had alleen op dat moment direct een verklaring van geen bezwaar moeten worden aangevraagd en er had gewacht moeten worden tot die verleend was. Dat is niet gebeurd en dat is niet goed.

Mevrouw **Kooiman** (SP):

Om op het laatste punt terug te komen: waarom is dat dan niet gebeurd als wij zo veel vragen hadden over zijn functies in 2011? Toen is informatie gelekt en het heeft er alle schijn van dat je niet moet willen dat deze man weer op zo'n heel belangrijke functie komt te zitten, waar wereldleiders komen en waar er sprake is van veel veiligheidsrisico's. Hoe kan het dan zijn dat de AIVD niet eerder een onderzoek heeft opgestart? Hoe kan het zijn dat we überhaupt aan deze politiecommissaris hebben gedacht?

Tot slot ontvang ik van deze minister graag een volledig overzicht van hoe het mogelijk is dat deze man op deze functie is gezet, en van de gevolgen die het opstappen van deze politiecommissaris heeft. Het gaat hier immers om de veiligheid van een belangrijke operatie.

Minister **Opstelten**:

U hebt één extra vraag gesteld, namelijk hoe het gekomen is dat die verklaring niet is aangevraagd. Dat is een goede vraag, die ik zelf natuurlijk ook talloze malen heb gesteld. Het is niet gebeurd! Ik ga daar niet omheen draaien en zeg gewoon: het is verkeerd gegaan. Het is totaal verkeerd gegaan en ik wil er volstrekte helderheid over hebben dat dit niet had mogen gebeuren. Dat is het punt. Natuurlijk wil ik de Kamer alles wat ik net al heb gezegd, nog een keer in een keurige brief laten weten, maar daar zal niets anders in staan dan wat ik net al heb gezegd. Het belangrijke is: dit gebeurt niet weer. Verder wordt iedereen benoemd op het moment dat de papieren in orde zijn. Het tweede punt is dat de voorbereiding van de top als zodanig niet in het geding is. Die loopt full swing en heeft op geen enkele wijze risico gelopen. Dat heb ik persoonlijk laten vaststellen.

Minister **Opstelten**:

Mag ik de heer Van Raak melden dat het daarmee niets te maken heeft? Het zou van deze minister, van mijzelf, buitengewoon zwak zijn als ik dat ging zeggen. De fout ligt niet bij die minister maar bij deze minister zelf, want het is veel te laat aangevraagd. Het kernpunt is dat het er ook niets toe doet of de AIVD er even over heeft gedaan — ik heb alle jaartallen, ik kan het allemaal vertellen, maar dat is minder interessant — het gaat erom dat iemand niet in die functie mag komen als hij de verklaring niet op zak heeft, punt uit. Op het moment dat wij weten dat er een voornemen is — daar gaat het om — dat hij die niet krijgt, is dat voldoende reden om direct in te grijpen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Berndsens, het woord is aan u. U moet de knop van de interruptiemicrofoon wel zelf bedienen!

Mevrouw **Berndsens-Jansen** (D66):

Ja, ik moet weer even wennen.

Minister **Opstelten**:

Nou, ik niet, mevrouw.

Mevrouw **Berndsens-Jansen** (D66):

Nee, voor u wordt het knopje bediend, mijnheer de minister.

(Hilariteit)

Minister **Opstelten**:

Mevrouw de voorzitter, wat zei mevrouw Berndsens nu weer?

De **voorzitter**:

Dat kunt u teruglezen in de Handelingen. Die staan zo dadelijk op de website.

Minister **Opstelten**:

Dat zal ik snel doen. Maar wat dat betreft is er sinds het reces niets veranderd.

Mevrouw **Berndsens-Jansen** (D66):

Er is een Wet veiligheidsonderzoeken, die toegepast moet worden. Dit voorval kun je de AIVD dus niet aanrekenen. Maar ik ga toch even door op hetgeen waarover de heer Van Raak het al had, de bezuiniging op de AIVD. Er zullen steeds meer functies komen die gevoelig zijn en waarin de functionarissen in kwetsbare situaties moeten functioneren. Daarvoor moet dus het zwaarste veiligheidsonderzoek plaatsvinden; vroeger was dat artikel 60, ik weet niet of het nog zo is. Maar hoe kan deze minister dan garanderen dat er bij de AIVD voldoende capaciteit is, ook voldoende analysecapaciteit — daar gaat het met name om — waardoor er in ieder geval geen mensen meer op functies benoemd worden voor wie geen verklaring van geen bezwaar kan worden afgegeven?

Minister **Opstelten**:

Voor zover het mij aangaat — dat zeg ik er nadrukkelijk bij — heb ik daar geen klachten over. Als ik een klacht zou hebben, zou ik het nu niet aan u zeggen, mevrouw Berndsens, maar zou ik het aan collega Plasterk zeggen, en er was geen reden om dat te doen. Ondanks de bezuinigingen, waarover mevrouw Berndsens mijn collega Plasterk moet ondervragen, is er daartoe geen aanleiding. Dit is een van de kerncompetenties van de AIVD. Daar staat men voor, ondanks de bezuinigingen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dank voor uw komst naar de Kamer.